

۰/۲۵	۱۰- با توجه به تقابل سجع‌های «متوازی و متوازن» در بیت زیر، آرایهٔ ..... به وجود آمده است. بغض‌های کمال من، چرا چنین؟! گریه‌های لال من، چرا چنین!؟
۰/۷۵	۱۱- آیا در بیت زیر، آرایهٔ واژه‌آرایی (تکرار) در واژگان «غریب» به کار رفته است؟ چرا؟ گر آمدم به کوی تو چندان غریب نیست چون من در آن دیار هزاران غریب هست
۰/۱۵	۱۲- منظور از جناس ناهمسان اختلافی چیست؟ یک نمونه مثال بزنید.
۰/۱۵	۱۳- قاعدهٔ قافیه را در هر یک از سروده‌های زیر بنویسید. الف) آواز عاشقانهٔ ما در گلو شکست ب) بیا ای دل از اینجا پر بگیریم حق با سکوت بود، صدا در گلو شکست ره کاشانهٔ دیگر بگیریم
کالبدشکافی شعر	
۱۴- سروده‌های زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.	
	به سهراب بر، تیرباران گرفت نگه کرد سهراب و آمدش ننگ چو سهراب را دید گردآفرید سر نیزه را سوی سهراب کرد برآشفست سهراب و شد چون پلنگ بزد بر کمر بند گردآفرید
۰/۲۵	الف) نوع ادبی این سروده را بنویسید.
۰/۱۵	ب) یک قلمرو زبانی و یک قلمرو ادبی در این سروده نشان دهید.
۰/۱۵	ج) در این سروده، یک جناس ناهمسان و یک جناس همسان بیابید و بنویسید.
۱/۲۵	د) در بیت چهارم «سر نیزه را ...» ردیف، قافیه، حرف یا حروف مشترک قافیه را بیابید و بنویسید حروف قافیه طبق کدام قاعده است؟
۱/۲۵	و) خطّ عروضی بیت آخر (بزد بر کمر بند ...) را بنویسید. سپس مرز هجاها را مشخص کنید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید.
۰/۱۵	۱۵- در کدام یک از دو بیت زیر، آرایهٔ موازنه به کار رفته است؟ چرا؟ الف) چرخ ارچه رفیع، خاک پایت عقل ار چه بزرگ، طفل راحت ب) ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم وز هر چه گفته‌اند و شنیدیم و خوانده‌ایم
۰/۱۵	۱۶- به کارگیری کدام آرایه‌ها در سرودهٔ زیر، سبب موسیقی در متن و تأثیرگذاری بیشتر می‌شود؟ نمی‌دانم، نمی‌دانم، الهی تو دانی و تو دانی، آنچه خواهی
کالبدشکافی نثر	
۱۷- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید: «خداوندا! یک دل پردرد دارم و یک جان پرزجر. عزیز دو گیتی! این بیچاره را چه تدبیر؟ الهی! اگر چه بهشت چون چشم و چراغ است، بی‌دیدار تو درد و داغ است. طالب دنیا رنجور و طالب عُقبا مزدور و طالب مولا مسرور.»	
۰/۲۵	الف) از میان انواع نثر ادبی، این متن در کدام نوع نثر قرار می‌گیرد؟
۰/۲۵	ب) یکی از ویژگی‌های این نثر را بنویسید.
۰/۱۵	ج) در این متن، سجع‌ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید.
۰/۱۵	سجع متوازی:
۰/۱۵	سجع مطرف:
۰/۱۵	سجع متوازن:
۰/۲۵	د) ارزش موسیقایی کدام سجع بیشتر است؟
۰/۷۵	۱۸- در کدام یک از نمونه‌های زیر، آرایهٔ «ترصیع» به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) ای کریمی که بخشندهٔ عطایی و ای حکیمی که پوشندهٔ خطایی. ب) در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه.

<p>۰/۵</p>	<p>۱۹- هم‌ریشگی در نوشتهٔ زیر، بین چه واژه‌هایی است؟ «حکیمی که با جُهال درافتد، باید که توقع عزّت ندارد و اگر جاهلی به زبان‌آوری بر حکیمی غالب آید، عجب نیست که سنگی است که گوهر همی‌شکند.»</p> <p>۲۰- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید: «در عالم، نعمت بسیار است، ولکن آب نیکوترین نعمت‌هاست و در قرآن قصّه‌ها بسیار است، ولکن قصّهٔ یوسف (ع) نیکوترین قصّه‌هاست. پادشاه عالم، خبر که داد در این قصّه، از حُسن سیرت او داد، نه از حُسن صورت او داد، تا اگر نتوانی که صورت خود را چون صورت او گردانی؛ باری بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی.»</p>
<p>۰/۵</p>	<p>الف) دو نمونه واژه‌آرایی در این متن بیابید و نشان دهید.</p>
<p>۰/۲۵</p>	<p>ب) نمونه‌ای از واج‌آرایی در این متن نشان دهید.</p>
<p>۰/۵</p>	<p>ج) در این متن ترصیع بین کدام جمله‌ها دیده می‌شود؟ آن جمله‌ها را بنویسید.</p>
<p>۰/۵</p>	<p>د) سجع متوازی در بین کدام واژه‌ها دیده می‌شود؟</p>

نوبت امتحان: خرداد ماه (نیم‌سال دوم)	پاسخ امتحان شماره ۵	پاسخ آزمون																																	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	امتحان درس: علوم و فنون ادبی دهم	۵																																	
<p>۱- الف ادبی (۰/۲۵) (ب فردوسی (۰/۲۵) (ج عاطفه (۰/۲۵) (د متوازی (۰/۲۵)</p> <p>۲- با حذف همزه با دا و د (۰/۵) بدون حذف همزه: با د اء و د (۰/۵)</p> <p>۳- سجع، یکسانی دو واژه در واج یا واج‌های پایانی و وزن و یا هر دوی آنهاست. (۰/۵) ایجاد موسیقی در نثر، افزایش موسیقی در شعر (یک مورد) (۰/۲۵)</p> <p>۴- الف قافیه درونی (۰/۲۵) (ب ذوقافیتین (۰/۲۵)</p> <p>۵- الف نادرست (۰/۲۵) فصاحت می‌گویند. (ب نادرست (۰/۲۵) به کارگیری واژگان مسجع است. (د درست (۰/۲۵)</p> <p>۶- الف متن (۰/۲۵) (ب دری (۰/۲۵) (ج شعر (۰/۲۵) (د جناس همسان (۰/۲۵)</p> <p>۷- آزادی: بارانی (۰/۲۵) نیمایی (۰/۲۵) (یا هر نمونه درست دیگر)</p> <p>غزل: سحر (۰/۲۵) خبر (۰/۲۵) (یا هر نمونه درست دیگر)</p> <p>۸- الف لبخند: صامت: ل + ب + خ + ن + د، (مصوت: - + -) (۰/۵) خورشید: صامت: خ + ر + ش + د، (مصوت: - + -) (۰/۵)</p> <p>۹- پاییز: لبریز (۰/۲۵) سخت: بخت (۰/۲۵) حکایت: شدت (۰/۲۵) ۱۰- موازنه (۰/۲۵)</p> <p>۱۱- خیر (۰/۲۵) - زیرا معنای غریب در دو مصراع متفاوت است. (۰/۵)</p> <p>(در مصرع اول به معنی عجیب، در مصرع دوم به معنی شخص دور از وطن.)</p> <p>۱۲- ناهمسانی دو واژه در حرف اول، وسط یا آخر (۰/۲۵) ← کار- بار سرد- سرو (۰/۲۵) (یا هر نمونه درست دیگر)</p> <p>۱۳- الف قاعده ۱ (ما - صدا) (ب قاعده ۲ (پر - دیگر)</p>																																			
<p>کالبدشکافی شعر</p> <p>۱۴- الف حماسی (۰/۲۵) (ب قلمرو زبانی: دو حرف اضافه برای یک متمم: به سهراب بر / کمی واژگان عربی / کاربردهای تاریخی دستور: همی بردمید، اندر آمد. (یک مورد) (۰/۲۵)</p> <p>قلمرو ادبی: قالب شعر، مثنوی است / قافیه در بیت اول: تیرباران، سواران / ردیف: گرفت / به کارگیری کنایه: عنان را پر از تاب کردن / تضاد: چپ و راست / تشبیه: که بر سان آتش ... (یک مورد) (۰/۲۵)</p> <p>ج جناس ناهمسان: ننگ، جنگ یا عنان، سنان (۰/۲۵) / همسان: بیت ششم: بر (اولی و دومی): حرف اضافه / بر (سومی): اندام، پهلو (۰/۲۵) (د ردیف: کرد (۰/۲۵) / قافیه: سهراب، تاب (۰/۵) / حروف قافیه: اب (۰/۲۵) قاعده: ۲ (۰/۲۵)</p> <p>(و خط عروضی: بزَدَ بَرِ کَمَرِ بِنَدِ گَرْدَا فَرِید زَرِه بَرِ بَرَش، یک ب یک، بَرِ دَرِید (۰/۵)</p> <table border="0" data-bbox="665 1281 1380 1396"> <tr> <td>ب</td><td>زَدَ</td><td>بَرِ</td><td>کَ</td><td>مَر</td><td>بِن</td><td>دِ</td><td>گَر</td><td>دَا</td><td>فَ</td><td>رِید</td> </tr> <tr> <td>ل</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td> </tr> <tr> <td>ز</td><td>رِه</td><td>بَرِ</td><td>بَ</td><td>رَش</td><td>یَک</td><td>بِ</td><td>یَک</td><td>بَرِ</td><td>دَ</td><td>رِید</td> </tr> </table> <p>۱۵- الف (۰/۲۵) زیرا تقابل سجع‌های متوازن در آن دیده می‌شود. (۰/۲۵)</p> <p>۱۶- واژه آرایبی (تکرار) (۰/۲۵) واج آرایبی (۰/۲۵)</p>			ب	زَدَ	بَرِ	کَ	مَر	بِن	دِ	گَر	دَا	فَ	رِید	ل	-	-	U	-	U	-	-	-	U	-	ز	رِه	بَرِ	بَ	رَش	یَک	بِ	یَک	بَرِ	دَ	رِید
ب	زَدَ	بَرِ	کَ	مَر	بِن	دِ	گَر	دَا	فَ	رِید																									
ل	-	-	U	-	U	-	-	-	U	-																									
ز	رِه	بَرِ	بَ	رَش	یَک	بِ	یَک	بَرِ	دَ	رِید																									
<p>کالبدشکافی نثر</p> <p>۱۷- الف نثر موزون (۰/۲۵) (ب جمله‌های کوتاه یا سجع‌های ساده (۰/۲۵)</p> <p>ج سجع متوازی: رنجور، مزدور، مسرور (۰/۵) / سجع مَطْرَف: چراغ، داغ (۰/۵) / سجع متوازن: پردرد، پر زجر (۰/۵)</p> <p>د ارزش موسیقایی سجع متوازی بیشتر است. (۰/۲۵)</p> <p>۱۸- الف (۰/۲۵) - زیرا همه واژه‌هایی که مقابل هم قرار گرفته‌اند، سجع متوازی دارند. (۰/۵) ۱۹- هم‌ریشه: جَهَال، جاهل (۰/۵)</p> <p>۲۰- الف قصه - حسن - صورت - سیرت (۰/۵) (دو مورد) (ب ... خبر که داد در این قصه، از حُسن سیرت او داد، نه از حُسن صورت او داد ... (۰/۲۵)</p> <p>ج از حُسن سیرت او داد، نه از حُسن صورت او داد.</p> <p>با: نتوانی که صورت خود را چون صورت او گردانی، بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی. (۰/۵) (د صورت، سیرت (۰/۵)</p>																																			